

men kijken begreep ik het niet meer. Sindsdien realiseer ik me dat bepaalde dingen bij mij horen en dat ik daar geen concessies in hoeft te doen.

Als ik nu snel denk bijvoorbeeld, wil ik me niet continu inhouden want dat frustreert. Waarmee ik niet wil zeggen dat ik beter of slimmer ben dan andere mensen, maar het is een andere manier van denken. Ik krijg nu pas door hoe dat werkt. Als ik bijvoorbeeld gesprekken voer voor 'Het Klokhuis', merk ik dat ik snel contact heb met mensen en makkelijk kan schakelen: ik kan inspelen op wat ze denken. Maar ik zag pas in dat dit een kwaliteit is toen iemand me erop wees. En dat heeft niet zozeer te maken met hoogbegaafdheid, maar met weten wie je bent. Misschien weet je pas wel aan het einde van je leven wie je echt bent."

Les 2

Praat het uit voordat je ouders doodgaan

"Mijn ouders zijn gescheiden toen ik zes was. Ik ben bij mijn moeder opgegroeid: mijn vader vond het zo vervelend dat mijn moeder en hij uit elkaar gingen, dat hij niet goed wist hoe hij daarmee om moest gaan en veel met zichzelf bezig was. Ik wist dat dat niets met mij te maken had, maar ik had er wel last van dat ik hem weinig zag.

Later hebben we het uitgesproken en nu hebben we een heel goed contact: hij is nu meer dan alleen mijn vader. We lijken meer op elkaar dan we zelf door hadden. Als hij me na een vakantie van Schiphol haalt, zitten we gerust drie uur te kletsen: hij houdt ook van diepe gesprekken. Mijn moeder begreep me vaak niet, en dat zorgde voor wrijving. Haar kinderen waren haar alles en omdat ze ons wilde beschermen kon ze soms krampachtig zijn. Terwijl ik dacht: laat me met rust! Ze was best traditioneel in bepaalde zaken, maar ik wilde me niet haar normen en waarden laten opleggen.

Zo was mijn moeder echt een meisje: altijd beleefd en netjes en met mooie nagels – een prachtige vrouw. En ik wilde kunnen zijn wie ik was. Het moest niet uitmaken hoe ik eruit zag: ik was niet van de mantel-

pakjes. Ik wilde dat zij me accepteerde zoals ik was en dat vond ze soms lastig. Pas toen ze ziek werd, dacht ik: voordat jij weggaat, vechten we dit uit met z'n tweeën. Sommige dingen hebben we niet eens rechtstreeks uitgesproken.

Mijn moeder had een heel goede vriendin, Joan en zij was op een natuurlijke manier een liefdevolle intermediair. Ik ging inzien dat mijn sterke mening ook bepalend was voor hoe wij met elkaar omgingen: *it takes two to tango*. Joan zag dat mijn moeder en ik allebei debet waren aan hoe we met elkaar omgingen en dat ik net zo oordelend over mijn moeder was als zij over mij. Door Joan zag ik mijn moeder weer als Shirley. Niet als iemands moeder, maar als vrouw, als vriendin. Als iemand met wie je ontzettend kon lachen, die stout kon zijn in haar uitspraken, maar die ook lief en zorgzaam was. Achteraf heeft ze wel eens gezegd: 'Dolores is zo eigenzinnig, ik heb haar kracht nooit goed ingeschat.'

Het is jammer dat haar ziekte de aanleiding was om tot elkaar te komen, maar ik ben wel dankbaar dat het gebeurd is: nu konden we elkaar in onze waarde laten. Anderhalve maand na 'De Nationale IQ-test' is ze overleden. Toen ik won, zei ze: 'Wist ik toch?' Ze zat op de bank met Joan en fluisterde: 'Meisje, als ik kon springen, had ik het gedaan'."

Les 3

Soms moet je brutaal zijn

"Vanaf mijn negende heb ik gedanst. Dat was de enige manier waarop ik mezelf kon uiten. Ik merkte dat ik zo andere mensen raakte, dat ze er blij van werden. Televisie vond ik altijd al fascinerend – waarom weet ik niet. Maar als ik dat aan mensen vertelde, zeiden ze: 'Je moet zeker zo nodig met je hoofd op televisie omdat je dan beroemd wordt. Dan denk je vast dat je heel wat bent.' Maar dat was niet wat ik bedoelde. Blijkbaar hoorde dat er wel bij en ik wist niet of ik dat wel wilde. Daarom ben ik een verantwoordelijke opleiding gaan volgen – hbo Personeel en Arbeid – want dan had ik in ieder geval papieren. 'Je diploma is je eerste

Waarom misbruik maken als je sterker bent? Dat snap ik niet.

man', zei mijn moeder. Vervolgens kwam ik op kantoor bij Teleac en dacht: moet ik dit gaan doen tot mijn 65ste?

Het hoofd van het productiebureau van Teleac was mevrouw Roos; een grote Zwitserse vrouw met een knot in het haar en een strakke blik. 'Met haar zou ik willen werken', heb ik toen een keer laten vallen en dat bleek wederzijds. Ze was lekker recht voor zijn raap en daar hield ik van. Ik zat wel in de televisiehoek, maar nog steeds op kantoor. Toen ik hoorde dat er iemand wegging bij 'Willem Wever' heb ik, heel brutaal, aan een collega gevraagd of hij een 2-minutenfilmpje van me wilde maken waarin je net niet kon zien dat ik niets kon. Ik kreeg de baan niet, maar heb het filmpje ook naar 'Het Klokhuis' gestuurd. En daar kon ik na een lange selectieprocedure aan de slag. Het was de perfecte plek om het vak te leren, want ze namen de tijd voor me.

De eerste twee jaren waren de hel: ik vond het zó moeilijk. Dat kwam ook omdat ik niet bij mezelf bleef en onduidelijk was in mijn keuzes. Totdat ik eindelijk durfde te zeggen: 'Ik ga het op mijn manier doen.'"

Les 4

Laten we het samen doen

"Al van kinds af aan maak ik me druk over hoe mensen met elkaar omgaan en hoe er gespeeld wordt met ego en macht. Waarom wil je er misbruik van maken als je sterker bent? Ik begrijp dat niet. Veel mensen zijn bezig elkaar af te troeven en dat is ook waar veel tv-programma's op geënt zijn. Ik heb daar moeite mee. Laten we het samen doen. Televisie is een machtig medium en inmiddels denk ik dat ik maatschappelijk iets kan bijdragen. Zo heb ik voor 'Het Klokhuis' een serie over kindermishandeling gemaakt.